

LOGOPEDA RADZI...

Kilka słów o mowie przedszkolaka i nie tylko...

Rozwój mowy dziecka podzielić możemy na etapy, które w zależności od wieku charakteryzują się różnymi zjawiskami językowymi.

Często rodzice zaniepokojeni są rozwojem mowy dziecka.

Czy moje dziecko powinno mówić już głoskę R?

Dlaczego jeszcze nie mówi głoski SZ?

Dlaczego "czapka" to „capka”?

Czy powinniśmy już udać się do logopedy?

Dlaczego moje dziecko nie uczestniczy w zajęciach logopedycznych na terenie placówki?

Jeśli szukają Państwo odpowiedzi na któreś z powyższych pytań, zapraszam do dalszej lektury.

Rozwój mowy dziecięcej podzielić możemy na cztery etapy:

Od urodzenia do 1 roku życia – okres melodii

od 1 do 2 roku życia – okres wyrazu

od 2 do 3 roku życia – okres zdania

od 3 do 7 roku życia – okres swoistej mowy dziecięcej.

Okres melodii od urodzenia do 1 roku życia

Krzykiem i płaczem niemowlę komunikuje się z otoczeniem.

W 2 lub 3 miesiącu niemowlę zaczyna głużyć tzn. wytwarzać dźwięki, oczywiście przypadkowo, najczęściej gardłowe i tylnojęzykowe, pojedyncze lub w połączeniu z samogłoską, np. gu-gu, ga ga.

Około 6 miesiąca głużenie zamienia się w gaworzenie, które polega na powtarzaniu przez dziecko dźwięków wydawanych przez siebie przypadkowo bądź usłyszanych w swoim otoczeniu, np. ma-ma, ta-ta.

Pod koniec 1 roku dziecko zaczyna wymawiać pierwsze wyrazy, jak da, na, mama.

Okres wyrazu 1-2 rok życia

W pierwszych wyrazach występuje przede wszystkim samogłoska a, ale pojawia się także u, i, a ze spółgłosek d, /d'/, n, m, t, /t'/, b, sz, cz, dż. Są to wyrazy takie jak mama, tata, baba, papu, da, na.

W tym okresie występuje zjawisko eholalii polegające na powtarzaniu przez dziecko wyrazów, które są imitacją usłyszanych dźwięków a nie świadomym ich używaniem. Dzieci więcej głosek wymawiają w okresie gaworzenia poprzez zabawę dźwiękami, niż w okresie wyrazu. Początkowo pojawiają się głoski bardzo zróżnicowane pod względem artykulacyjnym, samogłoska a i spółgłoski p, t (zwarte). W podobny sposób wygląda rozróżnianie dźwięków mowy słuchem (słuch fonetyczny).

Pod koniec tego okresu znane jest dziecku kilkadziesiąt wyrazów, w większości są to rzeczowniki z najbliższego otoczenia. Około 1 roku życia dziecko powinno wymawiać 3-4 słowa.

Okres zdania 2-3 rok życia

Dziecko zaczyna rozumieć rozmowę rodziców, dotyczącą członków rodziny, przedmiotów interesujących je lub aktualnych wydarzeń. Pierwsze zdania są dwuwyrazowe i wyłącznie twierdzące. Dość szybko jednak pojawiają się proste zdania pytające i rozkazujące. Najczęściej wypowiedziane są przedmioty z otoczenia dziecka oraz czasowniki określające wykonywane przez nie czynności, najpierw w formie bezokolicznika ale w niedługo później również w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym lecz nie zawsze poprawnie. Dzieci zastępują głoski z którymi mają problem łatwiejszymi. Okres zdania jest najważniejszy w rozwoju mowy dziecka, gdyż dziecko przyswaja sobie wtedy podstawy systemu leksykalnego, fonetycznego i morfologicznego języka. W późniejszym okresie dziecko ją tylko udoskonala, uczy się stosowania form gramatycznych i poprawnego brzmienia wyrazu.

Okres swoistej mowy dziecięcej 3-7 rok życia

Dziecko jest rozumiane przez otoczenie aczkolwiek jego mowa nie jest jeszcze poprawna. Samogłoski e i o mogą być zastępowane przez a. Szereg szumiący zwykle zastępowany jest syczącym. Głoski trudniejsze w artykulacji zastępowane są łatwiejszymi lub mylone. Brak artykulacji głoski r. Jest to okres w którym dzieci tworzą wiele wyrazów nie używanych przez ich otoczenie jest to skutek prawdopodobnie nieudolnego naśladownictwa. Dziecko sześciolatnie powinno w zasadzie wymawiać wszystkie głoski prawidłowo, zdarza się jednak, że ten okres przedłuża się i rozwój bywa nieco opóźniony. Opóźnienie to przejawia się najczęściej w nieumiejętności wymawiania głosek szeregu szumiącego (sz, ż, cz, dż), r, rzadziej k, g lub spółgłosek dźwięcznych.